

NÄSSJÖ - GAMBRINUS STADSSIDA

Allmän arkitekttävling om bostadsbebyggelse 2006 - 2007

JURYNS UTLÅTANDE
APRIL 2007

INNEHÅLL

SAMMANFATTNING	3
FAKTA OM TÄVLINGEN	4
TACK ALLA TÄVLINGSDELTAGARE!	5
TÄVLINGSFÖRSLAGEN	6
JURYNS BEDÖMNING	7
• BEDÖMNINGSKRITERIER	
• BEDÖMNINGSPROCESSEN	
• JURYNS GENERELLA KOMMENTARER	
SAMMANVÄGNING OCH SLUTSATSER/JURYNS BESLUT	14
OMDÖMEN OM BELÖNADE FÖRSLAG	15
LISTA ÖVER INLÄMNADE FÖRSLAG	24

SAMMANFATTNING

- Arkitekttävlingen, arrangerad av Nässjö kommun, pågick under perioden 12 oktober 2006 – 26 januari 2007. Tävligen genomfördes i samverkan med Sveriges Arkitekter.
- Tävligen var öppen för alla, oavsett nationalitet, men ett krav var att tävlingsförslag skulle vara utfört på svenska.
- Tävlingsuppgiften var att inom "Gambrinus Stadssida", ett centralt beläget före detta bryggeriområde centralt i Nässjö med utsikt över stadsparken och Ingsbergssjön, skapa en bostadsenklav om 70–90 bostäder. Det angränsande "Gambrinus Sjösida", mellan tävlingsområdet och stadsparken, är redan planerat för 22 stycken stadsvillor som beräknas uppföras under 2007.
- Juryn var sammansatt av företrädare för Nässjö kommun, Fastighets AB Linden och Sveriges Arkitekter. Kommunala rådet Bo Zander var ordförande i juryn.
- 73 förslag lämnades in. Av dessa kom 50 från Sverige, 10 från Tyskland, 8 från Danmark samt ett vardera från Polen, Finland, Norge, England och Österrike.
- Tävligen genomfördes med anonymitet för de tävlande. Varje tävlande fick själv ge sitt förslag ett "motto" för identifiering, och förslagets förslutna namnsedlar öppnades först sedan juryns bedömning var avslutad.
- En enig jury har till vinnare och mottagare av 1:a pris, SEK 400 000, utsett förslaget "MEANDER", författat av arkitekt SAR/MSA Sofia Björkdahl, Björkdahl Englund Arkitekter, Stockholm.
Ur juryns motivering: *"1:a pris, SEK 400 000, tilldelas förslaget "Meander" för dess skickligt genomförda idé med spännande och unika stadsradhus i vacker och rikt sammansatt arkitektur väl funnen för platsen. Samt för ett utvecklingsbart plangrepp som bygger vidare på kvartersstadens gatustruktur."*
- Resten av prissumman SEK 750 000 fördelades mellan tre förslag:
 - Hedersomnämning med belöning SEK 150 000 till "På Spåret" för att det genom kreativt ifrågasättande av givna förutsättningar visar på nya möjligheter att skapa en bättre helhet av kvarteret Gambrinus. Förslagsställare: arkitekt SAR/MSA Jöran Bellman, Göteborg.
 - Hedersomnämning med belöning SEK 100 000 till "Gambrinus Park", för sitt unikt gestaltade "hus-i-park"-koncept, där arkitektonisk komposition och planidé bildar en vacker helhet. Förslagsställare: Christian och Signe Cold, Köpenhamn.
 - Hedersomnämning med belöning SEK 100 000 till "Vit Snö", för konsekvent gestaltade flerbostadshus med ett öppet rumskoncept som tema, väl lämpat för övergången mellan stad och park. Förslagsställare: arkitekter SAR/MSA Bengt Rydén och Robert Lavelid, Modern Line Arkitekter AB, Stockholm.

FAKTA OM TÄVLINGEN

ARRANGÖR

Nässjö kommun inbjöd i oktober 2006 till denna tävling om ny bostadsbebyggelse inom Gambrinus Stadssida, en del av ett tidigare bryggeriområde centralt i Nässjö.

Tävlingen har genomförts i samverkan med Sveriges Arkitekter och som en formgivningstävling i enlighet med Lagen om Offentlig Upphandling (LOU).

TÄVLINGSUPPGIFTEN OCH DESS FÖRUTSÄTTNINGAR

Tävlingsuppgiften och förutsättningarna för tävlingen beskrevs i ett tävlingsprogram med bilagor, här återgivet i sammandrag:

Tävlingsområdet

”Tävlingsområdet, Gambrinus Stadssida, ligger i den nordöstra delen av stadsdelen Gamla staden mellan Stadsparken, Mariagatan och Köpmansgatan. /.../ Gambrinus Stadssida är ett område med unika möjligheter, centralt beläget och med sjöutsikt. Områdets angränsning till stadsparken gör läget intressant även för barnfamiljer. /.../ Marken ägs av Nässjö kommun och omfattar ca 0,8 ha. Det bedöms rymma 70-90 lägenheter som ska kunna byggas i etapper (20-30 lgh/etapp). Marken sluttar något mot sjön och mot söder. /.../ På fastigheten fanns tidigare en bryggeriverksamhet. Spår av denna verksamhet finns kvar i form av två lagerbyggnader. /.../ Trädraden utmed Mariagatan utgörs av åtta träd, lönnar och almar, i god kondition.”

SYFTE MED TÄVLINGEN

”Syftet med arkitekttävlingen är att få Gambrinus stadssidas utvecklingsmöjligheter analyserade och mångsidigt belysta inför den planerade exploateringen, och att få fram förslag på utformning av attraktiva bostäder som tar tillvara områdets potential och kvaliteter.”

TÄVLINGSUPPGIFTEN

”Uppgiften är att visa hur ett attraktivt flerbostadsområde, med en egen karaktär som tar tillvara den unika närheten till park/sjö och stadskärna, kan skapas på denna före detta industrimark. Bebyggelsen ska utformas till att vara kostnadseffektiv och långsiktigt hållbar och medge ett rationellt byggande.

/.../ Tävlingsförslaget ska ta ett tydligt grepp på området och visa en huvudstruktur med markanvändning, byggnadsvolymer, parkering, gångstråk och grönytor. I gestaltningen

av Gambrinus Stadssida ska byggnader, stråk och grönsstruktur formas till en helhet som kan byggas ut etappvis och utvecklas med tiden. Bebyggelsen inom tävlingsområdet bör utformas med unik karaktär och identitet.

/.../ Det viktigaste i tävlingsuppgiften är att forma ett område som är attraktivt att bo i, med bostäder som har goda bostadskvaliteter. /.../ Tävlingsförslaget ska visa hur hög boendekvalitet kan förenas med resursnålproduktion och därmed rimliga boendekostnader

/.../ Att lösa parkeringen inom området är en viktig del av tävlingsuppgiften. För tävlingen gäller ett parkeringstal på 1,0 bilplats per lägenhet, varav viss del i garage. Fördelningen mellan mark- och garageplatser är ännu en öppen fråga, där tävlingsområdets begränsade omfattning, den negativa upplevelsen av parkeringsytor i boende- och parkmiljön samt merkostnaden för garagelösningar måste vägas mot varandra. Av detta skäl, samt på grund av viss osäkerhet om det framtida verkliga behovet, uppmanas de tävlande att söka flexibla och kostnadseffektiva lösningar av parkeringen både på mark och i garage.”

EFTER TÄVLINGEN

”Efter tävlingen kommer kommunen att avyttra området till en eller flera byggherrar. Kommunen kommer att verka för att den förslagsställare som juryn förordar både deltar i arbetet med detaljplanen och projekteringen för någon eller några av de byggherrar som utses. Detaljplanearbetet kommer preliminärt påbörjas 2007 med tänkt byggstart 2008.”

GAMBRINUS SJÖSIDA

En förutsättning för tävlingen var även att det inom området Gambrinus Sjösida, mellan tävlingsområdet och stadsparken, är planerat för 22 stycken stadsvillor som beräknas uppföras under 2007.

INLÄMNAD FÖRSLAG

Tävlingen var öppen för alla, oavsett nationalitet, men ett krav var att tävlingsförslagen skulle vara författade på svenska. Ett krav var även att ett tävlingsförslag fick omfatta högst tre planscher i format A1.

Tävlingen startade den 12 oktober 2006. Vid tävlingstidens slut, den 26 januari 2007, hade 73 förslag lämnats in. Samtliga förslag godkändes av juryn för bedömning. Material utöver vad som efterfrågats har lämnats utanför bedömningen.

Efter avslutad bedömning kunde konstateras att av de 73 inlämnade förslagen kom 50 från Sverige, 10 från Tyskland, 8 från Danmark samt ett vardera från Polen, Finland, Norge, England och Österrike.

JURYN

Tävlingsförslagen har bedömts av en i förväg utsedd jury, bestående av:

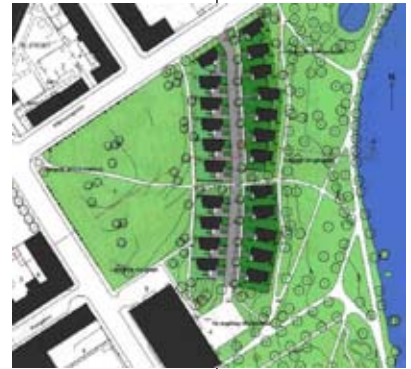
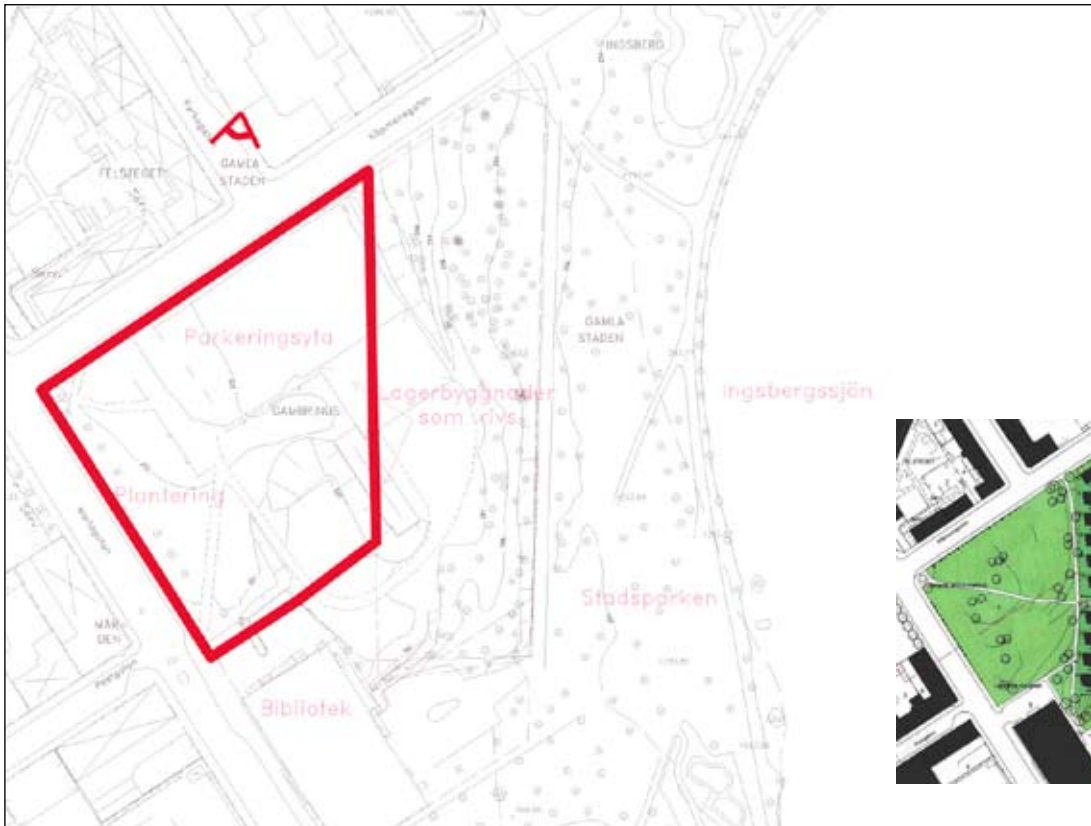
- Bo Zander, ordförande i Kommunstyrelsen, Nässjö kommun
- Anders Karlgren, 2:e vice ordförande i Kommunstyrelse, Nässjö kommun
- Johnny Lundh, ordförande i Miljö- och byggnadsnämnden, Nässjö kommun
- Clara Ganslandt planarkitekt, Miljö- och Byggekontoret, Nässjö kommun
- Ninna Magnusson, marknadsansvarig, Fastighets AB Linden
- Jens Deurell, arkitekt MSA, utsedd av Sveriges Arkitekter
- Johan Lundin, arkitekt SAR/MSA, utsedd av Sveriges Arkitekter

Juryns sekreterare har varit arkitekt SAR/MSA Thomas Nordberg, Sveriges Arkitekters Tävlingservice.

Tävlingsfunktionär har varit Anna Henriksson, Nässjö kommun.

ETT STORT TACK TILL ALLA TÄVLINGSDELTAGARE!

Juryn vill tacka alla tävlingsdeltagare, inte minst dem av er som det inte varit möjligt att belöna. Ert engagemang och arbete har gjort bedömningen av förslagen till en mycket spännande och lärorik upplevelse och har tillsammans gett ett rikt underlag för fortsatt utveckling av Gambrinus Stadssida.

Tävlingsområdet. Lilla bilden visar den planerade villabebyggelsen på Gambrinus Sjöside.

TÄVLINGSFÖRSLAGEN

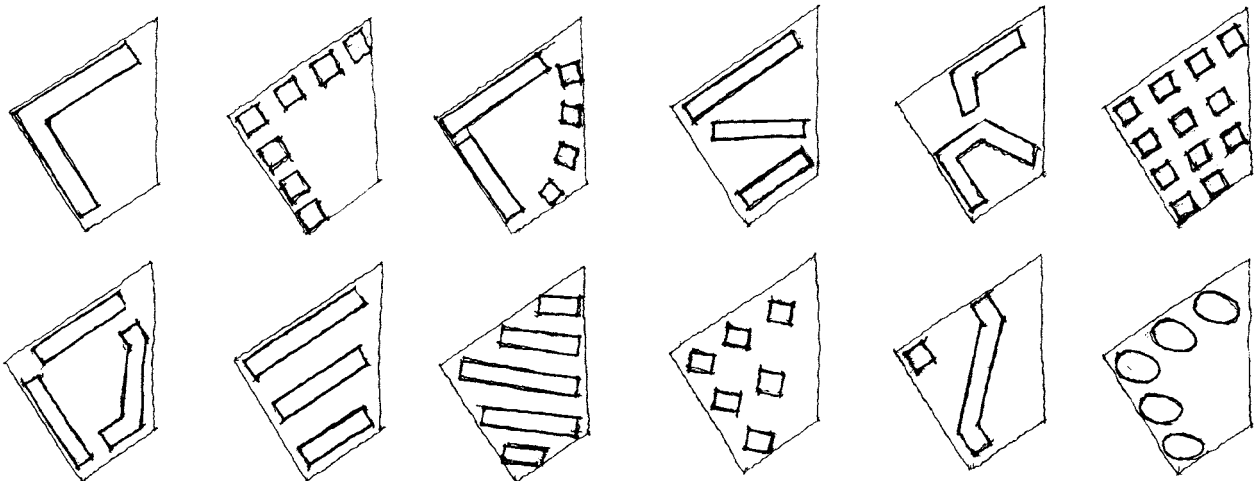
De 73 tävlingsförslagen representerar ett stort antal varianter av flerbostadshusbebyggelse, och har därmed gett en mycket bra belysning av vad som är möjligt, och även vad som inte är möjligt, att bygga på tävlingsområdet. Juryn bedömer att förslagen överlag håller hög kvalitet.

Huvudparten av förslagen visar nutida och realistiska bostadsprojekt, men det finns även förslag som söker något helt nytt och unikt.

Juryn har bland tävlingsförslagen identifierat minst dryga tiotalet olika planprinciper för bebyggelsens organisation inom tävlingsområdet:

Samtliga förslag uppfyller önskemålet om att inrymma totalt 70–90 lägenheter inom området, i vissa fall med råge. I några förslag överträds tävlingsområdets gränser något för att passa in bebyggelsen, främst söderut mot Pigalle-huset.

Höjdmässigt ligger majoriteten av tävlingsförslagen kring fyra våningar, d v s ungefär samma skala som den kringliggande bebyggelsen. Det finns dock förslag som går ända upp till nio våningar.

JURYNS BEDÖMNING

BEDÖMNINGSKRITERIER

I tävlingsprogrammet angavs följande kriterier, utan inbördes rangordning, för bedömningen av tävlingsförslagen:

- Stadsbyggnadsmässiga och arkitektoniska kvaliteter, bl a karaktär och identitet samt funktionell och estetisk koppling till Stads-parken och omgivande bebyggelse
- Bostädernas kvaliteter, funktion och användbarhet
- Parkeringslösning för området
- Genomförande/ekonomisk realism

Utifrån dessa kriterier har ett flertal delaspekter i förslagen studerats och utvärderats:

- bebyggelsens struktur och skala
- bebyggelsens karaktär och gestaltning
- mötet mellan stad och park
- förhållningssätt till villorna på Sjösidan
- utformning av det offentliga rummet
- gångstråk/rörelsemönster
- parkeringslösning
- bostadsutformning, bostadskvaliteter
- gemensamma lokaler
- yttre miljö
- tillgänglighet
- trygghet/säkerhet
- exploateringsgrad/bruttoarea
- genomförbarhet/möjligheter till etappindelning
- indikation på exploaterings- och driftkostnad

BEDÖMNINGSPROCESSEN

Juryns bedömning har, som alltid i tävlingar, genomgått vissa stadier: inläsning och successivt ökande förståelse av förslagen, varvat med flera gallringar av förslagen utifrån ovan redovisade kriterier. I den första gallringen valdes 24 förslag ut för fortsatta studier, efter nästa kvarstod 12. I slutskedet fördes ingående diskussioner om de fyra förslag som juryn slutligen valde att premiera.

Under bedömningen har svårigheterna att förena flerbostadshusen på Gambrinus Stadssida med det planerade villaprojektet på Gambrinus Sjösida till en helhet framstått alltmer klart. Juryn har tyvärr inte funnit något förslag som visar ett riktigt bra möte mellan flerbostadshusen och småhusen. Samtidigt har ett ställningstagande vuxit fram om att planen för Gambrinus Stadssida bör formars som en del av kvartersstaden. Juryn rekommenderar därför att i kommande detaljplaneprocess villabebyggelsen och vinnande förslag för flerbostadshusen bearbetas ihop till en helhet som knyter an till kvartersstadens gatustruktur.

Juryn har under bedömningstiden haft sex hel-dagsmöten samt två telefonmöten för genomgång av juryutlåtandet. Före första jurymötet träffades de sakkunniga i juryn för inläsning och kategorisering av tävlingsförslagen.

Samtliga tävlingsförslag visades för allmänheten i Nässjö stadshus under vecka 9 2007.

JURYNS GENERELLA KOMMENTARER

Tävlingsområdet – Gambrinus Stadssida – ett avrivet f d industriområde i kanten av en traditionell kvartersstad, kan synas erbjuda en relativt okomplicerad situation för ett mindre bostadsprojekt. Juryn har emellertid under sin bedömning av tävlingsförslagen identifierat ett flertal förhållanden och frågor att ta ställning till som rör tävlingsområdet och dess roll i Nässjös innerstad och som tillsammans har gjort utvärderingen till en komplex och grannliga uppgift. Juryn väljer att i detta juryutlåtande främst lyfta fram de frågor och bedömningsaspekter som kommit särskilt i fokus vid bedömningen av förslagen och varit avgörande för valet av vinnare.

STRUKTUR, SKALA OCH KARAKTÄR

Den primära frågan är naturligtvis: ”Hur ska ny bebyggelse på Gambrinus Stadssida förhålla sig till stadens befintliga kvartersstruktur, skala och bygghusetyp? Och hur skall övergången mellan stad och park gestaltas?

Nässjös centrala delar utgörs av en kvartersstad i 3–4 våningar i en rutnätsplan som utgår från järnvägens riktning, där de enskilda byggnaderna visserligen

representerar många olika tidsepoker och stilar men där helheten ändå ger ett homogent och harmoniskt intryck av traditionell mindre stad. Bör man sträva efter att även vid utbyggnad av Gambrinus Stadssida behålla något av denna karaktär, eller ligger det något egenvärde i att här skapa något helt nytt och annorlunda? Bör den nya bebyggelsen hålla ungefär samma skala som den befintliga, eller är detta rätta platsen och tillfället att med en högre bebyggelse manifesteras en nytändning för staden?

Struktur

Kan bebyggelsen på Gambrinus Stadssida förhålla sig fritt till det rådande kvartersmönstret, eller bör den på något sätt anpassas till detta?

Juryn har bland tävlingsförslagen identifierat ett stort antal olika principer att organisera bebyggelsen (se skisserna på sid 6). Bland dessa kan två-tre huvudmotiv urskiljas, ibland förekommande i olika kombinationer:

- fortsätta med kvartersbebyggelsens ”fasad längs gata”
- skapa genomsiktighet mot parken och sjön
- ”friliggande hus i park”

Såsom framgår senare i detta utlåtande har juryn kommit till slutsatserna att genomsiktighet inte är så eftersträvarsvärd att den i sig är skäl nog för en upplöst bebyggelse samt att det, oavsett utformning, knappast är troligt att de berörda delarna av Mariagatan och Köpmansgatan efter utbyggnad kommer att uppfattas hänga ihop med stadsparken. Juryn har heller inte funnit något förslag byggt på principen ”hus i park” som övertygar som helhet. Till exempel leder en upplöst bebyggelse inom detta område och i detta sammanhang till ett antingen alltför dominerande eller alltför otillräckligt internt kommunikationsnät för angöring. Samt dyrbara parkeringslösningar under mark eller störande för utemiljön ovan mark.

Några av innerstadens gator mynnar mot tävlingsområdet, Postgatan från väster och Kyrkogatan från norr, idag med fria siktlinjer eftersom området är obebyggt. I många förslag är bebyggelsen placerad så att dessa siktlinjer blockeras. Juryn anser emellertid att dessa siktlinjer bör respekteras, och att en sådan

anpassning till kvartersmönstret alltså är önskvärd oavsett hur bebyggelsen utformas i övrigt. En förlängning av Postgatan öppnar också en möjlighet till ett offentligt stråk till stadsparken.

Juryn ser även andra stora fördelar med att forma Gambrinus Stadssida till att bli en del av kvartersstaden, med hus längs gatorna, tydliga gränser mellan privat och offentligt samt inte minst en tydlig kommunikationsstruktur inom området knuten till det kringliggande gatusystemet. Ett fåtal tävlande, tydligast i ”Meander” och ”På Spåret”, har utvecklat sina förslag utifrån idén om en gata genom området som länkar samman förlängningar av Postgatan och Kyrkogatan. Juryn ser detta som en mycket intressant och utvecklingsbar idé.

Skala

Majoriteten av tävlingsförslagen har en bebyggelse med omkring fyra våningars höjd, dvs ungefär samma skala som den kringliggande bebyggelsen. En relativt stor grupp av förslag visar dock bebyggelse upp till sex, och i enstaka fall ända upp till nio, våningar.

Juryn konstaterar med viss förvåning att det volymmässiga intrycket av 70–90 lägenheter kan skilja sig så radikalt beroende på hushöjderna. Flertalet av de höga förslagen ger intryck av att innehålla betydligt fler lägenheter än de med mera måttliga hushöjder. Juryns slutsats att man inte bör bygga högre än fyra-fem våningar, detta av både stadsgestaltningsskäl och för att det inte finns något sådant ekonomiskt tryck på marken att det finns anledning att högexploatera den.

Karaktär

Tävlingsprogrammet efterfrågar en bebyggelse ”med unik karaktär och identitet”. Detta har tolkats mycket olika av förslagsställarna, och förslagen representerar hela skalan från det tämligen alldagliga till det mycket särpräglade utan anknytning till stadens befintliga bebyggelse eller nutida svenskt bostadsbyggande. Vare sig en helt alldaglig bebyggelse till nybyggnadspris eller alltför extrema och dyrbara lösningar torde ha någon marknad i Nässjö. Juryn har inte funnit något förslag som redovisar ett övertygande radikalt nytt koncept för boende.

Juryn är också övertygad om att karaktär och identitet i ett vinnande förslag måste vara grundade i relevanta och starka detaljplanemässiga kvaliteter som är så robusta att de tål den bearbetning som ovillkorligen kommer när en eller flera exploatörer tar över ansvaret för genomförandet. Detta innebär att flera förslag med spännande eller spektakulär husutformning, men utan övertygande analys av situationen, inte har bedömts möjliga att lägga till grund för genomförande. Deras kvaliteter är i alltför hög grad beroende av ett exakt utförande av de enskilda byggnaderna för att kunna läggas till grund för detaljplan. Husutformningen i dessa förslag har heller inte sådana unika arkitektoniska kvaliteter att de i sig kan motivera förordande för genomförande.

De önskvärda robusta plankvaliteterna har juryn funnit i endast ett litet antal förslag, t ex **”Meander”**. Där kombinerade med en för Nässjö unik stadsradhusmodell, en hustyp som framstår som väl lämpad att förmedla övergången från flerbostadshus till villor, och med en arkitektonisk gestaltning som ter sig mycket övertygande för platsen.

HUR MÖTA VILLABEBYGGELSEN PÅ GAMBRINUS STADSSIDA?

Hur skapa en helhet av Gambrinus-området? En förutsättning i tävlingen är att den del av Gambrinus-området som ligger närmast stadsparken, kallat Gambrinus Sjösida, ska bebyggas med två rader småhus längs en ny gata som ska ersätta Tullgatan genom parken. Projektet är resultat av en avslutad markanvisningstävling. Husraden närmast tävlingsområdet består av souterränghus som vänder en låg envåningsgavel mot tävlingsområdet. Hur ska den nya bebyggelsen möta villabebyggelsen i plan och skala? Hur bör man hantera de stora nivåskillnaderna mellan Gambrinus-områdets västra och östra delar (ca 7 meter)? Är förändringar av villaområdets plan möjliga?

I tävlingsprogrammet gavs en viss öppning för mindre justeringar av villaområdets plan, en möjlighet som ett fåtal förslagsställare har utnyttjat för mindre justeringar av villabebyggelsen - antingen med en mera krökt ny Tullgata eller en helt uträdd gata. Juryn ser inte att några påtagliga fördelar vinnas med

dessa ändringar. De flesta förslagen utgår emellertid från villaområdet så som det visas i programmet. Några förslag presenteras utan någon villabebyggelse över huvud taget, vilket juryn finner anmärkningsvärt.

Juryn har tyvärr funnit endast ett fåtal förslag som visar en övertygande lösning på mötet mellan flerfamiljshusbebyggelsen på Stadssidan och villorna på Sjösidan. I de flesta övriga förslag är flerfamiljshusen antingen alltför nära och påträngande, med höga volymer stående mot villornas envåningsgavlar (ett problem som förstärks av att Stadssidan ligger betydligt högre än Sjösidan), eller så ”undviker” man problemet genom att koncentrera bebyggelsen till området närmast gatorna vilket medför en alltför hög exploatering (läs: alltför höga hus) på denna del av tävlingsområdet. Det finns förslag som vittnar om att förslagsställarna har uppmärksammat problematiken och försökt finna en lösning, till exempel genom att trappa ner bebyggelsen mot villaområdet, men inte i något fall har dessa förslag övertygat som helhet. Förslaget **”Gambrinus Park”** är ensamt om ett koncept som både är mycket elegant och möter villorna utan att vara påträngande - en enda långsträckt, transparent byggnad parallell med, och på respektavstånd från, villabebyggelsen. Förslaget har dock en hög exploateringsgrad och helheten skulle vinna på att det långa huset genom parken gjordes en våning lägre.

”Meander” är det bästa i en liten grupp av förslag som möter villaområdet med en rad små punkthus/stadsvillor längs gränsen mellan områdena. Juryn finner detta vara ett utvecklingsbart förhållningssätt, även om inget av förslagen visar en helt övertygande tillämpning av det.

En av juryns viktigaste slutsatser är alltså att en tillfredsställande lösning på mötet mellan flerfamiljshusen och villorna är avgörande för möjligheterna att skapa en helhet av Gambrinus. Bäst hade otvivelaktigt varit om möjlighet hade funnits att behandla hela Gambrinus-området i tävlingsuppgiften. **”På Spåret”**:s förslagsställare tar sig friheten att utöver ett programenligt förslag även presentera en al-

alternativ lösning för Gambrinus som helhet, där villaprojektet är helt förändrat och integrerat med flerfamiljshusen (även ett mindre intressant alternativ visas med villorna i enlighet med tävlingsprogrammet). Med denna utformning har förslagsställaren kunnat samla all bebyggelse till ett kvarter som begränsas av Postgatans och Kyrkogatans förlängningar. Villorna kommer längre upp, behöver inte utformas som souterränghus och ges mer likvärdiga lägen än nere i den brant sluttande delen av området; bebyggelsen inom kvarteret får en naturlig nedtrappning i skala från Mariagatan till parken; den del av Gambrinus som man idag uppfattar som en del av stadsparken förblir obebyggd; Tullgatans sträckning genom parken kan behållas; stadskärnan får en enkel och naturlig koppling till stadsparken via den förlängda Postgatan.

Förslaget frångår i detta alternativ tävlingsförutsättningarna genom att flytta huvuddelen av villorna in på Stadssidan, men visar på att man kan vinna stora fördelar genom att mer förutsättningslöst arbeta ihop de båda projekten till en helhet. Se vidare nedan angående fortsatt bearbetning av vinnande förslag.

MARIAGATAN

Mariagatan, som passerar längs tävlingsområdets västra sida, är den länk som förenar Gambrinus med innerstaden i övrigt. Men Mariagatan är också, såsom en del av den inre ringled som ska hålla de närbelägna centrala affärsgatorna så trafikbefriade som möjligt, en barriär som skiljer Gambrinus från övriga innerstaden. Västra sidan av Mariagatan är på traditionellt sätt bebyggd med fasader och trottoar längs gatuliv. Längs östra sidan av gatan, inom tävlingsområdet, står en rad stora och vackra träd några meter in från gatan.

Så hur bör bebyggelsen förhålla sig till Mariagatan och de befintliga träden? Ska man se Mariagatan som en trafikled som man gör bäst i att vända ryggen mot, eller bör man tvärtom försöka skapa en levande gatumiljö för att minska gatans barriäreffekt? Ska man offra träden för att kunna bygga i gatuliv på samma sätt som andra hus längs gatan, eller dra in bebyggelsen för att kunna behålla träden?

Juryen har, liksom många förslagsställare, betraktat de vackra träden längs Mariagatan som en värdefull tillgång för en levande gatumiljö. Därför bör bebyggelsen dras in från gatan så att träden kan behållas. Underlaget för kommersiella lokaler är i detta läge begränsat, åtminstone så länge butiker längs de centrala affärsgatorna har problem att bära sig. Juryen tror då mer på att "Meander":s radhuslösning, med många entréer direkt mot Mariagatan, kan ge visst liv åt gatan. Stor effekt med liten insats kan dessutom nås med en mindre lokal i korsningen Mariagatan-Köpmansgatan.

Hörnet Mariagatan - Köpmansgatan är idag format som en liten platsbildning, "utsmyckad" med ett minne från bryggeriverksamheten. Många tävlande har behållit en sådan liten platsbildning i detta hörn, i många fall som startpunkt för ett diagonalt gångstråk genom Gambrinus-området till parken. Juryen ifrågasätter behovet av ett gångstråk från detta hörn. Möjligen har många tävlande sett motiv för en platsbildning eftersom kvarteret på andra sidan Köpmansgatan visar en liknande utsparning. Denna är dock i realiteten bara plats för en garagedfart som stör gaturummet. Juryen anser därför att hörnet istället med fördel kan förtydligas med att bebyggelsen går ända ut i hörn och markeras genom en lokal för någon verksamhet som skapar liv.

I andra änden av tävlingsområdets utsträckning längs Mariagatan gränsar det mot Pigalle (f d Folkets Hus), en 1960-talsbyggnad i fyra våningar i tidstypisk tegelarkitektur. Byggnaden innehåller bl a stadsbibliotek och teater samt i entréplanet ett konditori. Pigalle ligger med fasaden längs Mariagatan, men är i övrigt inte riktigt inordnat i kvartersmönstret - dess norra gavel når inte riktigt fram till Postgatan. Även här kommer "**På Spåret**" med ett förslag som går utanför tävlingsområdet: att med en tillbyggnad på Pigalles norrsida rätta in byggnaden i kvartersmönstret. Juryen kan inte nu säga om detta är möjligt, och föreslår att idén överlämnas till kommande detaljplannearbete för övervägande. I ett sådant sammanhang bör även undersökas om all inlastning till Pigallehuset kan ske via dess norrsida, i Postgatans förlängning.

KONTAKT MELLAN STADSKÄRNAN OCH STADSPARKEN

Många av tävlingsförslagen vittnar om att förslagsställarna har brottats med frågan om den nya bebyggelsens roll i mötet och kontakterna mellan den täta stadsbebyggelsen och stadsparken, och juryn instämmer i att det är en viktig fråga med flera dimensioner.

Gambrinus och stadsparken uppfattas idag som ett sammanhängande park-/grönområde skilt från stadskärnan, låt vara att delen närmast Mariagatan inte är mycket till grönområde. Eftersom området är avrivet har man redan från Mariagatan och stadskärnans tvärgator synkontakt med stadsparken längs sjön, åtminstone med dess höga trädkronor. Vad händer när man bygger på Gambrinus-området - hör det fortfarande ihop med parkområdet? Är det önskvärt och möjligt att, som i många förslag, markera Gambrinus-området som en även framdeles allmänt

tillgänglig grön länk till stadsparken genom att forma bebyggelsen som "hus i park" eller med en stor inre grönyta inom kvarteret? Eller kommer villabebyggelsen att bli en sådan barriär mot stadsparken att marken väster om villorna i praktiken blir ett "privat" område för de boende? Juryn lutar åt att det senare scenariot är det mest troliga och att Gambrinus bebyggelse och yttre miljö bör formas utifrån denna förutsättning.

Utifrån denna bedömning ifrågasätter juryn behovet och värdet av den diagonala gångförbindelse från hörnet Mariagatan/Köpmansgatan till parken som förutsatts i planen för villaområdet och som många tävlande tagit fasta på. Juryns bedömning är att den naturliga kontaktpunkten mellan stadskärnan och stadsparken längs detta avsnitt av Mariagatan är norr om Pigalle, i Postgatans förlängning. Där är både avståndet och nivåskillnaden mellan Mariagatan och parken som minst inom tävlingsområdet.

Många förslagsställare har, oavsett om det tänkt sig Gambrinus som ett tillgängligt parkområde eller inte, orienterat eller utformat bebyggelsen så att man ska ha fortsatt synkontakt med stadsparken från Mariagatan.

Juryn inser att en sådan kvalitet kan ha sina poänger, men ser inte en sådan synkontakt med parken från Mariagatan som nödvändig.

PARKERING

I tävlingsprogrammet påpekades att ”fördelningen mellan mark- och garageplatser är ännu en öppen fråga, där tävlingsområdets begränsade omfattning, den negativa upplevelsen av parkeringsytor i boende- och parkmiljön samt merkostnaden för garagelösningar måste vägas mot varandra”, varför flexibla och kostnadseffektiva lösningar av parkeringen, både på mark och i garage, efterlystes.

Majoriteten av förslagen förlägger, något förvånande, all parkering i underjordiska garage; många dessutom i form av överbyggda gårdar med parkliknande utformning - en dyrbar lösning som också ger svåra förutsättningar att skapa riktigt bra växtbetingelser. I många av garageförslagen förefaller förslagsställaren också vilja bortse från att en lång friliggande ramp till ett underjordiskt garage blir ett ganska dominerande och störande inslag i miljön. Juryns åsikt är alltså att garage under mark bör av kostnadsskäl placeras som källarvåning till husen, och att garageinfart bör placeras där den stör minst.

Ett mindre antal förslag har enbart markparkering på kvartersmark. I de flesta fallen framstår den som alltför dominerande i bostadsmiljön.

Det är alltså endast ett fåtal förslag som visar en ambition att finna sådana flexibla lösningar som efterfrågas. Ett ”innovativt” förslag är att parkeringen löses genom att man helt enkelt ställer bilen var som helst på områdets inre grönytor. Juryn är skeptisk. Som mer intressanta bedömer då juryn det fåtal förslag som visar att en ganska stor del av parkeringsbehovet kan täckas med kantstensparkering.

Juryn bedömer att det behövs en parkeringslösning med småskalig markparkering i kombination med en mindre del i garage samt att det är en fördel att för-

lägga så stor del av markparkeringen som är möjligt som kantstensparkering längs gatorna, så att antalet platser i områdets inre delar kan minimeras.

ETAPPVIS UTBYGGNAD

Situationen på bostadsmarknaden i Nässjö är alltför osäker för att det ska vara möjligt att bygga ut Gambrinus Stadssida på en gång. Enligt tävlingsprogrammet ska utbyggnaden därför kunna göras i två-tre etapper (20-30 lgh/etapp). Hur bör planen för området utformas så att en sådan etappvis utbyggnad möjliggörs, och det också utan att området ser ofärdigt och oattraktivt ut om fortsatt utbyggnad dröjer eller helt stannar av efter en första etapp?

Juryns bedömning är att de flesta av förslagen är ganska enkla att dela in i etapper. Detta gäller t ex de flesta förslag som har lagt bebyggelse längs Mariagatan och Köpmansgatan. Mer problematiska är de förslag där bebyggelsen är samlad till stora sammanhängande enheter, eller där all parkering är placerad i ett enda stort underjordiskt garage.

Detaljplanen skall ge förutsättningar för blivande exploatörer att samordna en önskvärd etappindelning. Juryn anser att det därvid är önskvärt hitta en planprincip som tillåter en klar etappindelning även mellan Sjösidan och Stadssidan och som, eftersom Sjösidan ligger före i genomförande, medger att Stadssidans bebyggelse senare kan läggas till utan att radikalt förändra förutsättningarna för Sjösidan. Se vidare under juryns rekommendationer.

BOSTADSUTFORMNING

Målet är att inom Gambrinus Stadssida skapa attraktiva bostäder av hög men överkomlig kvalitet. Juryn måste dock konstatera att utformningen av själva bostäderna huvudsakligen är en fråga som kommer att avgöras av kommande exploatörer. Juryn har därför sett redovisade lägenhetslösningar främst som exempel på vilka kvaliteter som är möjliga att uppnå inom föreslaget koncept. Påtagliga kvaliteter eller brister i detta avseende har naturligtvis också påverkat juryns allmänna bedömning liksom av förslagsställarens skicklighet och kompetens. Med några få, spektakulära undantag visar tävlings-

förslagen överlag tämligen konventionella bostadslösningar. Det spektakulära ligger mindre i originella koncept för boendet än i en avvikande form som söker kontrastera mot omgivande bebyggelse. Något av ett nytänkande ser juryn emellertid i "Meander", som föreslår en intressant bostadstyp som saknas i Nässjö och - en typ av "staplade" och "saxade" stadsradhus längs Mariagatan och Köpmansgatan. Detta bör vara en attraktiv typ av bostad som kan locka både barnfamiljer och villaägare som önskar byta till ett mer urbant boende. Genom att det är en form av boende som har ett släktskap med de planerade småhusen framstår den också som väl lämpad att ansluta till dessa.

EXPLOATERINGSGRAD

I princip alla förslag svarar upp mot programmets bedömning att tävlingsområdet bör kunna inrymma 70 - 90 lägenheter. Majoriteten ligger mellan 70 och 80 lägenheter, en mindre del mellan 80 och 90. Ett fåtal förslag innehåller ända uppemot 100 lägenheter.

Juryn anser att de förslag som ligger över 80 lägenheter alla ger ett alltför storskaligt intryck, och att tävlingsförslagen tillsammans visar att en lämplig exploatering snarare bör ligga kring 70 lägenheter än 90. För en mer måttlig exploatering talar även det faktum att det inte råder brist på byggbar mark i Nässjö.

INDIKATION PÅ EXPLOATERINGSKOSTNAD

En totalekonomisk bedömning av förslagen är mycket vanskelig att ge. Fokus för arkitekttävlingen har inte varit genomförandefrågor, utan idéinnehållet. Tävlingsförslagen innehåller inte tillräcklig information för att möjliggöra en korrekt bedömning av deras ekonomiska utfall.

Därför har endast en övergripande bedömning gjorts av några av de förslag som funnits med i slutfasen av juryns bedömning. Den visade inga avgörande skillnader mellan dessa förslag, som samtliga också bedömdes som ekonomiskt realistiska.

Del av tävlingsområdet sett från Kyrkogatan.

SAMMANVÄGNING OCH SLUTSATSER/JURYN'S BESLUT

Juryn har i sin bedömning lagt störst vikt vid att finna ett vinnande förslag som på bästa sätt uppfyller de två villkor som juryn funnit viktigast:

- en struktur och skala för bebyggelsen som ansluter till kvartersstaden men som också möjliggör ett harmoniskt möte med den planerade villabebyggelsen på Gambrinus Sjösida
- relevanta och starka detaljplanemässiga kvaliteter som är så robusta att de tål bearbetning.

I slutskedet av bedömningen gällde diskussionen förslagen **”Gambrinus Park”**, **”Vit Snö”**, **”På Spåret”** och **”Meander”**.

”Gambrinus Park” visar en konsekvent gestaltad bebyggelse i ett elegant och för tävlingen unikt plankoncept, där den fria kompositionen ger stora kvaliteter för både de enskilda bostäderna och stadsmiljön som helhet.

”Vit Snö” bygger på en något upplöst variant av det vanligast förekommande plankonceptet i tävlingen - bebyggelsen samlad längs Mariagatan och Köpmansgatan. Förslaget mest framträdande kvalitet är dess eleganta, sparsmakade och ändå djärva formspråk, byggt på ett öppet rumskoncept.

”På Spåret” utgör i detta sällskap ”en katt bland hermelinerna” genom att det som gör detta förslag så intressant delvis går på tvärs mot tävlingsförutsättningarna. **”På Spåret”** pekar i ett alternativförslag på att stora fördelar kan vinnas för Gambrinus som helhet om man arbetar ihop flerbostadshusen på Gambrinus stadssida med det planerade villaprojektet på Gambrinus sjösida istället för att behandla dem som två helt separata projekt. Förslaget har därigenom starkt bidragit till en konstruktiv diskussion inom juryn om fortsatt utveckling av Gambrinus som helhet.

Förslaget **”Meander”** är i sina delar längs Mariagatan och Köpmansgatan utomordentligt intressant, med längor av ”staplade” stadsradhus. Volymerna bildar en rikt sammansatt helhet som ger ett innehållsrikt och vackert möte med staden och parken. Den del av bebyggelsen som möter villabebyggelsen på Sjösidan behöver bearbetas, och förslaget visar här en ansats till en kvartersstruktur som kan utvecklas i enlighet med de idéer som juryn finner så intressanta i **”På Spåret”**. Juryn finner därmed att **”Meander”** sammantaget ger de bästa förutsättningarna att efter

bearbetning läggas till grund för detaljplan och genomförande.

Juryn har vid sammanträde 2007-04-24 enhälligt beslutat om följande belöningar och fördelning av prissumman SEK 750 000:

1:a pris, SEK 400 000 tilldelas förslaget **”Meander”** för dess skickligt genomförda idé med spännande och unika stadsradhus i vacker och rikt sammansatt arkitektur väl funnen för platsen. Samt för ett utvecklingsbart plangrepp som bygger vidare på kvartersstadens gatustruktur.

Hedersomnämning med belöning SEK 150 000 tilldelas förslaget **”På Spåret”** för att det genom kreativt ifrågasättande av givna förutsättningar visar på nya möjligheter att skapa en bättre helhet av kvarteret Gambrinus.

Hedersomnämning med belöning SEK 100 000 tilldelas förslagen:

”Gambrinus Park”, för sitt unikt gestaltade ”hus-i-park”-koncept, där arkitektonisk komposition och planidé bildar en vacker helhet.

”Vit Snö”, för konsekvent gestaltade flerbostadshus med ett öppet rumskoncept som tema, väl lämpat för övergången mellan stad och park.

JURYN'S REKOMMENDATIONER FÖR FORTSATT ARBETE

Det unika i det vinnande förslaget, och det som juryn satt störst värde på, är dels konceptet med de ”staplade” stadsradhusen längs gatorna, dels planuppbygget med Postgatans och Kyrkogatans sammanbindning inom kvarteret.

Det är viktigt att värna om hustypens kvalitet i det fortsatta arbetet. Dock bör övervägas att omvandla en mindre del av lägenheterna till enplanslägenheter för större variation av bostadsformerna, kanske i första hand längs Köpmansgatan. Förgårdarna som får stora kvaliteter med trädbeståndet längs Mariagatan bör utvecklas även mot Köpmansgatan där de i förslaget har mycket knappa mått. Det är också önskvärt att förtydliga gaturummet i korsningen

Mariagatan-Köpmansgatan genom att bebyggelsen går ända ut i hörn och annonserar sig tydligt. Den del av bebyggelsen som vetter mot den planerade villabebyggelsen på Gambrinus Sjösida består av välstuderade punkthus i tre till fyra våningar med fina exteriörer och stora bostadskvaliteter. Dock bör denna del av förslaget bearbetas då mötet med villornas skala blir alltför oförmedlat i sektion och påträngande i plan. Vid en sådan bearbetning bör även gränsdragningen mellan de båda områdena och dispositionen av Sjösidas bebyggelse övervägas så förutsättningslöst som möjligt. Juryn anser vidare att det vore en stor fördel att låta en gata utgöra gräns mellan Stadssidan och Sjösidan, i stället för en grön markremsa med oklar tillhörighet. I det fortsatta arbetet bör därför prövas

möjligheterna att med en förändrad dragning av förbindelsen mellan Postgatan och Kyrkogatan samla Stadssidans bebyggelse på västra sidan och ansluta villaområdet till den östra sidan. Det bör också prövas om Köpmansgatan, som har mycket begränsad trafik, kan göras smalare till förmån för kantstensparkering och förgårdsmark framför de staplade radhusen. Vidare anser juryn att det bör prövas om Tullgatan kan behålla sin nuvarande sträckning och utgöra angöring för den nedre raden villor. Därigenom skulle Tullgatan bilda en klar gräns mellan de privata villatomterna och den offentliga stadsparken. Den planerade angöringsgatan för villorna kan utgå och en del av trädbeståndet i branten sparas. Med två tydligt avgränsade kvarter, ett för Sjösidan och ett för Stadssidan, underlättas etappindelningen över tid.

Nässjö den 7 maj 2007

Bo Zander

Ninna Magnusson

Anders Karlgren

Jens Deurell

Johnny Lundh

Johan Lundin

Clara Ganslandt

OMDÖMEN OM BELÖNADE FÖRSLAG

Uppgifter om förslagsställare är hämtade från förslagens namnsedlar, vilka bröts först efter avslutad bedömning. De belönade förslagen i sin helhet kan studeras och laddas ned från Sveriges Arkitekters hemsida – www.arkitekt.se/tavlingar

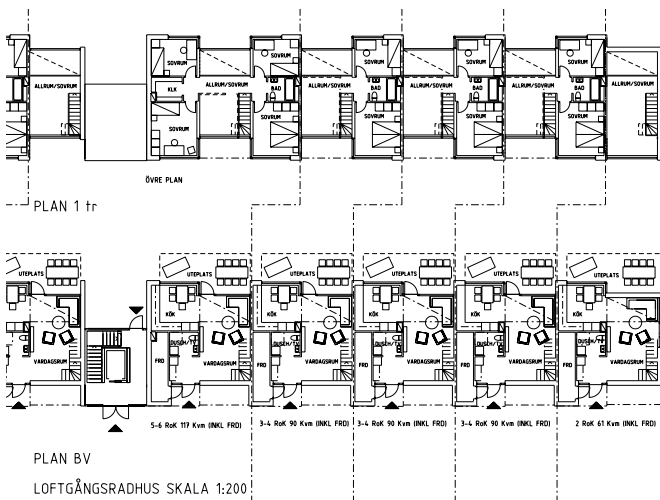

1:a pris SEK 400 000 Nr 7 "MEANDER"

FÖRSLAGSSTÄLLARE:

Sofia Björkdahl, arkitekt SAR/MSA,
Björkdahl Englund Arkitekter, Stockholm

- + Mycket vackert presenterat förslag.
- + Ger som helhet ett lågmålt men ändå exklusivt intryck. Bebyggelsen längs Mariagatan och Köpmansgatan har stora förutsättningar att bli ett mycket positivt tillskott i Nässjös stadsbild.
- + Bra skala mot gatan, fint möte med staden. Etage-lägenheterna ger ett övergripande tvåvåningt motiv åt fasaderna som utnyttjats till att integrera loftgångarna i fasaderna på ett vackert sätt.
- + Mot gården ger saxningen av bostäderna en intressant övergripande skala i fasaden: ett meandermönster.
- + Byggnadstypen har inte bara visuella kvaliteter i stadsrummet, den ger också ett innehållsligt värde. De boende kan bidra med egna personliga avtryck vid sina privata entréer, en naturlig variation till glädje även för förbipasserande längs gatan.
- + Radhuslösningen ger med sina många entréer i kombination med kantstensparkering liv och rörelse mot gatan vilket bidrar till trygghet i miljön över dygnets alla timmar.
- + De staplade radhusen är en unik bostadsform för Nässjö och väl funnen för platsen som övergång mellan flerbostadshus och villor. Radhusboende är som boendetyp mitt emellan stads- och småhusboende, vilket juryn tror har stort attraktionsvärde, inte minst för barnfamiljer.
- + Bra grundstruktur på planen som har goda förutsättningar att bearbetas i detaljplaneskedet.
- + Sammanföringen av Postgatans och Kyrkogatans förlängningar inom området är ett bra och utvecklingsbart grepp som ger möjlighet till nya alternativa rörelsemönster inom stadsdelen. Se vidare under Juryns rekommendationer för fortsatt arbete.
- + Mycket fina lägenhetsplaner. Radhusen blir inte lidande av besvärande insyn från loftgången. Bostaden kan hållas sluten mot förbipasserande eftersom man har tillräcklig fri fasadyta på motstående sida och i det övre planet. Etage-lägenheterna får generös rymd och vacker ljusförling. Punkthusen har mer konventionella lägenhetslösningar men visar ändå mycket fina bostadskvaliteter, både i funktion och ljusförling.
- + Angöring från Mariagatan via Postgatan kan samordnas med Pigalles infart.

- + Husen kan med de upprepade lägenhetstyperna lämpa sig för prefabricering, vilket kan göra produktionen kostnadseffektiv.
- + Stort antal lägenheter per hiss och trappa i radhusen.
- + Lätt att etappindela.
- +/- Kostnadseffektiv markparkering och kantstensparkering så långt möjligt är lovbart, men det krävs förmodligen viss del i garage för att täcka behovet.
- +/- Troligen normal driftkostnad.
- Situationsplanen är bristfälligt redovisad och visar ett alltför litet utsnitt för att ge en fullständig bild av förslaget.
- Mötet mellan flerbostadshus och villor är inte övertygande. Oklart förhållande mellan villaträdgårdar

- och punkthusens tomter. Se vidare under Juryns rekommendationer för fortsatt arbete.
- Skalförskjutningen mellan villornas envåningsgavlar och punkthusens tre till fyra våningar är inte omhändertaget.
- Det är en nackdel att det är så många etagelägenheter. Önskvärt att omvandla viss del till enplanslägenheter för att bredda målgruppen.
- Mycket lägenhetsskiljande vägg och fasadyta kan vara kostnadsdrivande.
- Punkthusen har litet antal lägenheter per hiss och trappa.
- Alltför få p-platser totalt.
- Den vinkelställda parkeringen längs den interna gatan är alltför stor, inte bra för vare sig gata eller gård.

Hedersomnämning med belöning SEK 150 000 Nr 63 "På Spåret"

FÖRSLAGSSTÄLLARE:

Jöran Bellman, arkitekt SAR/MSA, Göteborg

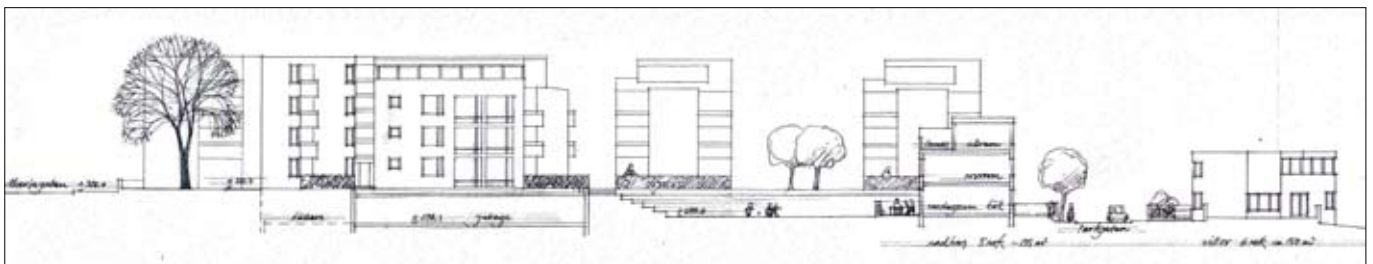
Medarbetare:

Kjell Setterskog (modell)

Gösta Rydvall (foto)

(Omdömena gäller främst alternativförslaget)

- + Inordnar området i kvartersstadens rutnät på ett självklart sätt, vilket ger förutsättningar för ett bra i möte mellan flerbostadshus och villor.
- + Släpper fram Postgatan och Kyrkogatan och förbinder dessa inom området vilket ger alternativa offentliga rörelsemönster i stadsdelen. Och där framförallt värdet av Postgatans sträckning som publik länk mellan stad och park är en stor kvalitet för staden.
- + Visar på fördelarna att samordna småhusbebyggelsen och flerbostadsbebyggelsen med en ny gatusträckning genom tävlingsområdet.
- + Sparar träden längs Mariagatan och går fram med ett hus i korsningen mot Köpmansgatan vilket förtydligar gaturummet på ett positivt sätt.
- + Fin anslutning av gångväg till parken
- + Väl anpassat till omgivande bebyggelse
- + Intimitet och varierade uterum i en tilltalande skala.
- + Förslaget redovisar tävlingens mest välstuderade situationsplan där höjdsättningen av mark och byggnadsvolymer är övertygande. Även sektionen genom kvarteret visar på en inträngande analys av situationen, där skalan på bebyggelsen trappas ned från staden mot parken på ett välgörande sätt.
- + Det arkitektoniska anslaget i fasad och volym är lågmält, välproportionerat och med en egen karaktär väl funnen för platsen.
- +/- Förslagsställaren inordnar även Pigalle i rutnätspanen med ett bostadshus anslutet till gaveln mot norr. Juryn ser inte detta som ett lämpligt läge för bostäder. Förslaget påvisar dock behovet av att bestämma hur detta parti skall behandlas i detaljplanen.
- +/- Parkeringen är väl löst förutom mot Köpmansgatan där den är redovisad som vinkelställd vilket inte är lämpligt trots begränsad trafik.
- Bostäderna är inte lika välstuderade som planen som helhet. En del lägenheter är enkelsidigt vända mot norr med stora kommunikationsutrymmen. De mindre gårdsbildningar som bildas mellan

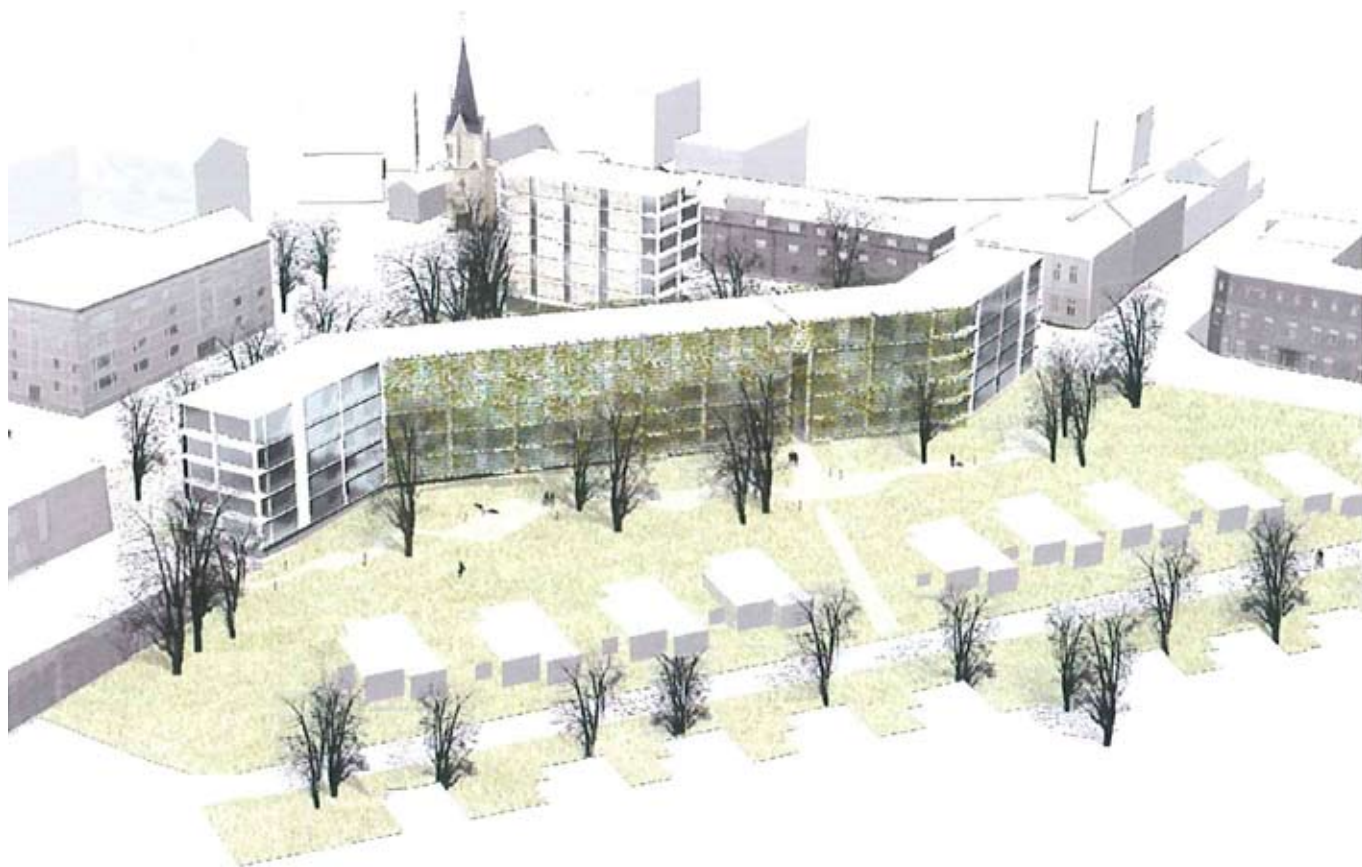

flerfamiljshusen kan få trivselvärden men är samtidigt onödigt knappa i måtten för platsen. De begränsar också utblickar och solinfall för lägenheterna.

- Det utformningsförslag som håller sig inom tävlingsprogrammets begränsningar är betydligt svagare som helhet. I detta saknas den klarhet i mötet mellan flerbostadshus och villor som präglar alternativförslaget.

- Avstegen från gällande tävlingsförutsättningar bedöms av juryn vara för stora för att vara acceptabla för villaprojektet. De stadsradhus som redovisas som ersättning för de villor som utgår är i sig ett intressant förslag men bedöms inte av juryn som tillräcklig kompensation för villaprojektet.

Se vidare under juryns rekommendationer för fortsatt arbete.

Hedersomnämning med belöning SEK 100 000 Nr 25 "Gambrinus Park"

FÖRSLAGSSTÄLLARE:

Christian och Signe Cold,
entasis, Köpenhamn Danmark

- + Ett helt eget och intressant grepp/koncept som är vackert presenterat och unikt för tävlingen.
- + Originellt - står för ett eget förhållningssätt till komplettering av rutnätstaden med ett nytt urbant parkrum.
- + Stark övergripande arkitektonisk idé, skickligt genomförd och inlevelsefullt beskriven.
- + Arkitektoniskt genomarbetat från detalj till helhet.
- + Huset mot parken gestaltar gränsen mellan stad och park i det stora parkrummets skala. Volymen avslutar platåns höjdnivå parallellt med villaområdet och ansluter till Pigalle vilket samlar bebyggelsen till en helhet sett från parken.
- + Förtydligar landskapet och nivåskillnaderna på ett arkitektoniskt effektfullt sätt.
- + Byggnaden i korningen Mariagatan-Köpmansgatan ger det öppna plankonceptet en positiv urban förankring med en publik lokal i strategiskt läge.
- + Byggnaderna är placerade så att mycket fri markyta blir kvar för rekreation trots hög exploatering.
- + Attraktivt, exklusivt boende, med genomgående lägenheter som har kontakt med både park och stad.
- + Rakt nord-sydlig orientering av huvudvolymen ger både morgon- och eftermiddagssol i lägenheterna.
- +/- Skapar en ny urban park mot Mariagatan. Ett intressant tillägg, men också tveksamt om det är rätt plats för ett öppet rum i staden eftersom det är gott om öppna parkeringsytor och obebyggda tomter i närheten.
- +/- 5 våningar är lite för högt mot villorna trots viss distans, tål dock sänkning till 4 vån, med acceptabelt antal lägenheter kvar.
- +/- Portiken genom byggnaden är dramatiskt gestaltad som en smal hög öppning. Det vore dock att föredra en mer generös öppning/portik i tex. Postgatans förlängning för att förbättra kontakten mellan den urbana parken och stadsparken.
- Styrkan med förslaget kan också sägas vara dess svaghet. Stadsplan och husbyggnad är i detta förslag ett och detsamma med ett arkitektoniskt grepp genomfört fullt ut på helheten. Det ger inte

förutsättningar för en detaljplan med generella egenskaper som tål bearbetningar av kommande exploatör. En annan husutformning än den föreslagna inom samma plangrepp skulle kunna bli fördömande.

- Stor och lång byggnadskropp. Risk att huset uppfattas negativt som en barriär mellan stad och park istället för en vacker fond till parken.
- Postgatans förlängning in på området är förbyggd, siktlinjen borde hållas fri.
- Förslaget går in på Pigalles fastighet, dvs utanför tävlingsområdet.
- Angöringen är oklart redovisad, förutsätter att den urbana parkens fritt formade gångvägar är körbara för angöring till trapphusentréer.
- På Sjösidan av huset är det oklart vad det blir för karaktär beroende på hur parkeringen/garaget löses.
- Parkeringslösningen är redovisad som flexibel, men övertygar inte i någon av varianterna. Öppen parkering ger inte ett bra möte med villorna. Överbbyggd parkering med grönyta är att föredra men är kostsam och ger svåra förutsättningar för den växtlighet som antyds i förslaget. Parkering under huset vore att föredra.
- Allmänhetens tillgång till den urbana parken längs Mariagatan är osäker om bostadsrättsföreningen vill hålla den privat. Oklart vem som ansvarar för marken, staden eller bostadsrättsföreningen.
- Rationellt, men svårt dela upp i fler än två etapper.

Hedersomnämmande med belöning SEK 100 000 Nr 39 "Vit Snö"

FÖRSLAGSSTÄLLARE:

Bengt Rydén, arkitekt SAR/MSA

Robert Lavelid, arkitekt SAR/MSA

Medarbetare:

Angela Covacu, arkitekt SAR/MSA

Roger Jakobsson, arkitekt SAR/MSA

Modern Line Arkitekter AB, Stockholm

- + Ett dynamiskt formspråk i övergången mellan stadens kvartersformer och parkens stora landskapsrum, konsekvent genomfört i exteriör och interiör med ett öppet rumskoncept som tema.
- + Ett enkelt och effektivt plangrepp med hela bebyggelsen koncentrerad till Mariagatan och Köpmansgatan.
- + Djärvt och intresseväckande uttryck med förutsättningar att bli ett positivt tillskott till Nässjös stadsmiljö.
- + Enkla rationella lägenhetsplaner med väl beprövad funktion, goda dagsljusförhållanden och utblickar åt flera håll för de flesta bostäder.
- +/- Oproblematiskt men ogestaltat möte med villorna. Gården emellan är ogestaltad, men det finns gott om plats
- +/- Tveksamt med fem våningars höjd mot gatan, men saxningen av volymerna mot gatan mildrar höjdntrycket något.
- +/- Husen är mer intressanta än planen. Som generellt plangrepp för detaljplan är det inte tillräckligt innehållsrikt och utvecklingsbart.
- Ett hus går in lite på Pigalles fastighet, dvs utanför tävlingsområdet.
- Öppnar för Kyrkogatans siktlinje men inte för Postgatan, som är viktigast sett från stadskärnan.
- Garageparkering markerad men bristfälligt redovisad. Infarten och läge för det med grönyta överbyggda garaget är inte övertygande. Infartsrampen stör mer än redovisat. Det överbyggda garaget är kostsamt och ger inte goda växtbetingelser.
- Träden längs Mariagatan klarar sig inte - men husen skulle kunna dras in ytterligare från gatan

LISTA ÖVER INLÄMNAD E FÖRSLAG

Nr	Motto	Uppovsman/-män	Företag/Kontor/Land/Stad	Medarbetare
1	De sju dvärgarna	Arkitekt m.a.a. Jonas Rune Sangberg	Polyform/ Köpenhamn N Danmark	Bengt Sangberg (översättare)
2	Parkidyll	Shan Wong Dipl.Ing.Architekt, Dipl. Designer	Frilans/Berlin Tyskland	Audi Jakupi (Computer illustration/ perspektiv)
3	Gambrinus pittoreska alléhus	Alex Aguilera	5em Arkitektur/Stockholm	
4	Gränsland	Christer Rabe Arkitekt mnl		
	Cosmo arkitektur Göteborg	Pierre Mosser Arkitekt mnl		
5	DUO	Mats Andersson Arkitekt SAR/MSA	BM Arkitekter AB/ Malmö	Anna Nilsson Byggingenjör Jakob Ek Byggingenjör
6	Svansjön	Ervin Göran Schömer Arkitekt SAR SF KTH/A61 KKH/A70, fd stadsarkitekt i Nässjö	Schömer Consultant KB/ Stockholm	
7	Meander	Sofia Björkdahl Arkitekt SAR/MSA	Björkdahl Englund Arkitekter/ Stockholm	
8	Tredjedelskollektivet	Kerstin Sigbo Arkitekt MSA, Samuel Martin Arkitekt MSA	FOJAB Orkanen AB/ Lund	
9	Ljus	Kjell Rosenberg	FRS Arkitektkontor AB/ Stockholm	Åsa Sundström, Hanna Heinze
10	Lang	Per Olsson, Johan Tönsgrård, Monika Pitura, Pontus Orrbacke	Frilans/Göteborg	
11	Fem fingrar	Mathias Nopto (Tyskland), Stefanie Schacht (Sverige)	Frilans/ Herzebrock-Clarholz Tyskland och Förslöv Sverige	
12	Joys	Anna Karin Edblom, Måns Elander, Johan Janssen	Edblom Erlander ark. AB Stockholm	
13	Steg et efter	Artur Tobola Arkitekt, Agnieszka Zajac Arkitekt	GRID architekci Wroclaw Polen	
14	Händelser kring en trädgård	Ulrica Eriksson	nemo arkitekter Stockholm	Rein Martinsson
15	Duett	Jan Aleby Lars Danielsson	Melica/ Göteborg	
16	Grönt ljus	Aron Aspenström Göran Lundqvist	Frilans/Malmö	
17	Urbant landskap	Sven Staiger Arkitekt MSA/SAR, Petra Rolfes, Arkitekt	SCHARC Arkitektur AB/ Lidingö	
18	Grön standard	Pia Eriksson	WSP Arkitektur/Stockholm	Caroline Csemiczky, Herman Arfwedson
19	Bra Signum	Arne Wittstrand Arkitekt SAR/MSA	Frilans/Malmö	
20	Modul Royale	Anders Berensoon, Karin Matz, Ulf Mejergren	Frilans/Edsbro	
21	Den saknade länken	Bernard Mauer, Daniele Wagner	Frilans/Stockholm	

22	Rabalder	Caspar von Vegesack	Vegesack Arkitekter AB/ Stockholm	Miquel Guillermo Lara
23	Solfjäder	John Engstrand	STADION arkitekter ab/ Stockholm	Linda Lindstrand Thomas Kempe arkitekt MSA
24	ZIP	Tobias Nissen, Björn Wiklander, Mats Eriksson, Joachim Unger, Mikael Holm, Emma Andersson	Vera Arkitekter AB / tockholm	
25	Gambrinus park	Christian och Signe Cold	entasis/ Köpenhamn K Danmark	
26	Vattendraget	Ved Gorm Helles, Joakim Bergh, Gunnar Sigfredsson, Thomas Raben-Lange, Mikael Pontoppidan och Stefan Bach, arkitekter MAA	Triarc Arkitekter A/S/ Fredriksberg Danmark	
27	Nässjö equalizer	Susanne Bergvall, Rickard Nygren, Lena Odelberg, Fredrik Pettersson, Per Wångstedt	ÅWL Arkitekter/ Stockholm	
28	Trädgräns	Jacob Sjöblom, Johan Dehlin	Sjöbloms Info.design AB/ Göteborg	
29	Jigsaw	Christian Hegardt, Ulrika Lindecrona	Årstiderna arkitekter AB/ Stockholm	Jannik Ahlgrim, Anna Rönnquist
30	Småland	Niklas Singstedt, Camilla Holmgren	Frilans/Stockholm	
31	Drakar	Marko Voho	Frilans/Esbo Finland	
32	Lipton	Linus Fransson, Rutger Sjögrim, Markus Wagner, Caroline Ektander	FSWE/ Stockholm	
33	Border	Fredrik Torisson	Frilans/London England	
34	både och	Gunnar Brygdemark Arkitekt SAR/ MSA	arkitekt gunnar brygdemark/ Stockholm	Gunilla Örnberg
35	Bland alm och lönn	Mirja Bergman	Frilans/Malmö	
36	Alma	Jan Fidjeland arkitekt SAR/MSA, Katarina Eurenus arkitekt MSA, Harald Schmalensee arkitekt MSA	Fidjeland AK AB/ Stockholm	Maj Sundberg arkitekt SAR/ MSA, Hans Dahlberg arkitekt SAR/MSA, Lars Sundström arkitekt SAR/MSA
37	Centralrummet	Daniel Widman, Klas Midander, Gabriel Miguez, David Eliasson	Frilans/Stockholm	
38	Snöflinga	Erik Nobel, arkitekt MAA, Arne Cermak Nielsen, arkitekt MAA, Sören Nersting, arkitekt MAA, Christian Jensen, arkitekt MAA	NOBEL Arkitekter a/s / Köpenhamn K Danmark	Agnes Johansson, stud. ark (översättare)
39	Vit snö	Ark SAR/MSA Bengt Rydén, Ark. SAR/MSA Robert Lavelid	Modern Line Arkitekter/ Stockholm	Ark MSA Angela Covacu, Ark MSA Roger Jakobsson
40	Sekvens	Lea Ewerman, Arkitekt SAR MSA, Petter Känekull, Arkitekt SAR/MSA	Frilans/Stockholm	

41	Trädgårdsväv	Arkitekter: Ola Wessel, Klas Ruin, Pär Jansson, Nicole Mayer	aPolis AB/ Stockholm	Sture Samuelsson (konstruktör), Matilda Fahlsten (konstnär), Simon Häggblom (rådgivning landskap)
42	Picasso	Gunhild Arnstad Sivilarkitekt, Palo a. Gervasoni Sivilarkitekt MNAL	San Fernando Argentina och Trondheim Norge	
43	356657	Dr.-Ing.Architekt Harald Meyer	Stadtlandschaft Plangruppe für Architektur, Städtebau und Landschaftplanung/ Hannover Tyskland	Cand.arch. Stella Mertinke
44	Fabiano	Hans-Erik Friedrich Arkitekt, Johann Caspar Främke Arkitekt	a360 Architekten GbR/ Hamburg Tyskland	Claudia Otto Cand-Arch.
45	Sjöterass	Arch.D.I. Michael Regner	Frilans/ Graz Österrike	bd vialisering
46	Möte mellan gammalt och nytt	Fd Arkitekt SAR Agneta Leveau	Frilans/Lund	
47	Korv med bröd	Dipl.Ing Arkitekt Dierk Duchting Medlem i arkitektförbundet NRW31499	Frilans/Köln Tyskland	
48	Nedsänkt gårdsplan	Lars Danielsson, Arkitekt	Stiftelsen Marken AK/ Stockholm	Jan Aleby Arkitekt, Jakob Lindergård, Arkitekt
49	Stadslandskap	Finn Selmer, Arkitekt MAA, Anne Mette Frandsen, Arkitekt MAA	Frilans/Köpenhamn F Danmark	
50	70101	Dipl.-Ing, -Arc. Jessica Illing,	Architektuburo illing/Dresden Tyskland	
51	Sjöblick	Marco Franzmann Dipl.Ing.Architekt, Sönke Timm Dipl.Ing.	Frilans/Hamburg Tyskland	
52	QBQ	Ali Tabatabai, Arkitekt SAR/MSA	Frilans/Köpenhamn K Danmark	
53	Scala	Johan Casselbrant, Arkitekt SAR/MSA, Lina Jonsson, Arkitekt, Louisa Navacerrada, Inredningsarkitekt, Jessica Wren, Arkitekt SAR/MSA	Kanozi Arkitekter/ Göteborg	
54	Parklife	Lina Gustafsson	Arkitektmagasinet AB/ Malmö	Jennie Boija, Johan Kilander, Sigrid Zenger
55	Stadshöjden	Arkitekt Frans Drewniak, Arkitekt Andreas Olrik	Frilans/ Köpenhamn K Danmark	Karin Hanning Lundberg (medarbetare), Pascal Lavaud (medarbetare), Niels Brockenhuus (foto), Rasmus Dragenberg (Schönherr Landskab, landskapsarkitekt), Peter Noyé (Niras, Ingenjör)
56	N.K.O.T.B	Johan Ljungqvist, Arkitekt SAR/MSA, Anna Sandahl, Arkitekt SAR/MSA	A-Grppen Flensborns AK AB/ Huskvarna	

57	I körsbärsdalen	Trung Nguyen-Viet, arkitekt D.P.L.G, Rédouane Mégherbi, arkitekt D.P.L.G, Calle Hall-Karlström, arkitektstudent	Frilans/Malmö	
58	Näst sjö	Urban Skogmar, Arkitekt SAR/MSA	Metro Arkitekter AB/Malmö	
59	Ett rum och sjö	Arkitekt Jörgen Ehn	Frilans/Varberg	
60	Glänta	Aron Davidsson, Jakob Seidal	Frilans/Göteborg	
61	Ljus och luft	Arkitekt MAA Jens Oblom Nielsen	Frilans/Köpenhamn N Danmark	
62	Kubik i kubik	Anna-Karin Nilsson	Frilans/Ängelholm	
63	På spåret	Jöran Bellman, arkitekt SAR/MSA	Frilans/Göteborg	Kjell Setterskog (modell), Gösta Rydvall (foto)
64	Växthuseffekten	Katja Manninen, Erik Lanz	Frilans/Norrköping	
65	Scala	Pål Dunér, arkitekt SAR/MSA, Hans Fredholm	Vattentornet AK AB/Eksjö	Tobias Wigstrand
66	Plusminus	Dimitris Vassiliadis	GF Konsult AB/ Göteborg	
67	Kvartersparken	Petter Lyth, Fredrik Kjellgren, Joakim Kamisky	Frilans/Göteborg	
68	Stadspalats	Peter Larsson	Frilans/Stuttgart Tyskland	
69	Highland grace	Camilla Schlyter Gezelius AK AB, Elisabeth Lillman Arkitektkontor, Johan Mårtelius, Lars Gezelius Arkitektkontor	Observatoriegatans AK/ Stockholm	Hedvig Schlyter Aaro (assistent)
70	Passage	Agnieszka Janicka, Oscar Årevall	Frilans/Hillerstorp	Stefan Svensson
71	En människa ett träd	Arkitekt Rolf Bergsten	Frilans/Frösön	
72	Hus i parken	Jan Lindschulte, Sebastian Jonas Wolf, med Dipl.Ing. Heinrich Linschulte Lindschulte Ingenieurgesellschaft GmbH	Frilans/Berlin Tyskland	
73	Parkkuben	Lena Jastram Dipl.-ing. Architektur (FH), Dr. Petra Zadel-Sodtke, Garten- undd Landscapsarchitektin bdla	Frilans/Berlin Tyskland	

NÄSSJÖ KOMMUN